בְּתוֹךְ הַנַּחַל

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית פָּרָשַׁת קֹרַח ה'תשע"ח

דְּבָרִים נִפְלָאִים, נִסְתָּרִים וְנִגְלָאִים, מְעוֹרְרִים מְעִירִים וּמְחַזְּקִים, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל נוֹבְעִי מְקוֹר חָכְמָה נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי וּמִשָּׁם יִשְׁקוּן הָעֲדָרִים, לְהִתְחַזֵּק בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא בְּכָל דֶּרֶךְ שֶׁיִּהְיוּ נִמְצָאִים

אֲשֶׁר נֶאֶמְרוּ עַל יְדֵי מוֹרֵנוּ רַבִּי **יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶר** שְׁלִיט"א עַל פִּי דַּרְכּוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל **מָרָן מוֹהַרַ"שׁ זי"ע**

פָּרָשַׁת קֹרַח

בְּסְעוּדַת שְׁלִישִׁית סְעוּדַת רַעֲוָא דְרַעֲוִין פָּרָשַׁת קֹרַח

דִּבֵּר מַהֲרַ"י נ"י דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד, מִמַּעֲלַת אֵלּוּ הַמִּתְקָרְבִים אֶל הַצַּדִּיק, וּמְקַבְּלִים מִמֶּנּוּ שִׁמְחַת הַחַיִּים וְכוּ'.

פָּתַח וְאָמַר מַהֲרַ"י נ"י, בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ לוֹמְדִים אֶת הַלִּמּוּד, מַה קּוֹרֶה כְּשֶׁמַּחְזִיקִים בְּמַחֲלֹקֶת וְחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שֶׁרוֹאִים בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים שֶׁקָּמוּ וְחָלְקוּ עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ וְקָרָה לָהֶם מַה שֶּׁקָּרָה וְכוּ'.

כִּי צְרִיכִים לָדַעַת אֲשֶׁר הַלִּמּוּד שֶׁלּוֹמְדִים בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ זֶה לִמּוּד חַי, הַנּוֹגֵעַ בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, כִּי בְּכָל דּוֹר יֵשׁ צַדִּיק בְּבְחִינַת מֹשֶׁה, כְּמוֹ שֶׁמְּבִיא רַבֵּנוּ זַ"ל (לקו"ט מוהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ב') כִּי כָּל צַדִּיק שֶׁבַּדּוֹר הוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה וְכוּ', עַיֵּן שָׁם. וּכְנֶגֶד הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, תָּמִיד יֵשׁ קֹרַח וַעֲדָתוֹ שֶׁחוֹלְקִים וּמְלַגְלְגִים עַל הַצַּדִּיק הַזֶּה, וְצָרִיךְ לָדַעַת לְהַבְחִין בֵּין מֹשֶׁה לְקֹרַח, וְלָדַעַת הֵיכָן מֹשֶׁה שָׁרוּי, וּלְהִתְקָרֵב אֵלָיו לְקַבֵּל אוֹר הַצַּדִּיק וְכוּ', וְלֹא חַס וְשָׁלוֹם לְהֵפֶךְ.

וְהִנֵּה אָנוּ מוֹצְאִים בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ כְּשֶׁקֹּרַח חָלַק עַל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, מַה אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה - לְקֹרַח וְהַמַּאתָיִם וַחֲמִשִּׁים אֲנָשִׁים שֶׁלּוֹ? (בַּמִּדְבָּר טז ו) "זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ לָכֶם מַחְתּוֹת קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ: וּתְנוּ בָהֵן אֵשׁ וְשִׂימוּ עֲלֵיהֶן קְטֹרֶת וְגוֹ'. וְרוֹאִים בִּלְשׁוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַשׁ"י אֵיךְ שֶׁמִּתְבַּטֵּא בִּלְשׁוֹן פֶּלֶא, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: **זֹאת עֲשׂוּ קְחוּ לָכֶם מַחְתּוֹת:** מַה רָאָה לוֹמַר לָהֶם כָּךְ? אָמַר לָהֶם בְּדַרְכֵי הָעַכּוּ"ם יֵשׁ נִימוּסִים הַרְבֵּה וְכוֹמְרִים הַרְבֵּה וְכֻלָּם מִתְקַבְּצִים בְּבֵית אֶחָד, אָנוּ אֵין לָנוּ אֶלָּא ה' אֶחָד אָרוֹן אֶחָד וְתוֹרָה אַחַת וּמִזְבֵּחַ אֶחָד וְכֹהֵן גָּדוֹל אֶחָד, וְאַתֶּם ר"ן אִישׁ מְבַקְּשִׁים כְּהוּנָּה גְּדוֹלָה? **אַף אֲנִי רוֹצֶה בְּכָךְ!**

וְזֶה לָשׁוֹן פֶּלֶא בְּרַשׁ"י, **אַף אֲנִי רוֹצֶה בְּכָךְ!** אֲבָל זוֹהִי הָאֱמֶת, כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ רָצָה בֶּאֱמֶת שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִהְיֶה לוֹ כְּהוּנָּה גְּדוֹלָה, אַדְרַבָּה "אַף אֲנִי רוֹצֶה בְּכָךְ", אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּחַר בְּאֶחָד שֶׁהוּא אַהֲרֹן, וְזֶהוּ זֶה, אִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיוּ שְׁתַּיִם, וּכְמוֹ שֶׁמְּסַפְּרִים הָעוֹלָם בְּדֶרֶךְ צַחוּת, בְּדִיחָא, שֶׁפַּעַם רָבוּ שְׁתֵּי אֲנָשִׁים בֵּינֵיהֶם כִּי כָּל אֶחָד רָצָה לִהְיוֹת 'חַד בְּדָרָא', הִגִּיעַ חָכָם אֶחָד וְאָמַר לָהֶם 'לָמָּה צְרִיכִים לָרִיב? מַה כָּל הָרַעַשׁ, נוּ שֶׁיִּהְיוּ 'שְׁתֵּי חַד בְּדָרָא', [אֲשֶׁר כַּמּוּבָן זֶה חוֹכְא וְאִטְלוֹלָא, כִּי אִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה 'שְׁתֵּי חַד בְּדָרָא' כִּי 'חַד בְּדָרָא' הַפֵּרוּשׁ 'אֶחָד בְּדוֹר' וְאֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שְׁתַּיִם?].

וְלָכֵן אָמַר לָהֶם מֹשֶׁה (רַשׁ"י שָׁם) 'הֱא לָכֶם תַּשְׁמִישׁ חָבִיב מִכֹּל, הִיא הַקְּטֹרֶת הַחֲבִיבָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת, וְסַם הַמָּוֶת נָתוּן בְּתוֹכוֹ' וְכוּ', עַיֵּן שָׁם. הֵינוּ שֶׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ נִיסָּה אוֹתָם עִם הַ'קְּטֹרֶת'.

וּבֶאֱמֶת לִכְאוֹרָה צְרִיכִים לְהָבִין מַה זֶּה הַ'קְּטֹרֶת', וְלָמָּה הִשְׁתַּמֵּשׁ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ דַּיְקָא בָּזֶה כְּדֵי לְנַסּוֹת וּלְהַרְאוֹת בָּזֶה עִם מִי הַצֶּדֶק וְכוּ'?

וְכֵן אַחֲרֵי שֶׁנִּבְלְעוּ בָּאֲדָמָה וּכְלַל יִשְׂרָאֵל כְּבָר רָאוּ מַה שֶּׁקּוֹרֶה כְּשֶׁחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק, שֶׁנּוֹפְלִים בָּאֲדָמָה, מַה כָּתוּב (שָׁם יז ו) "וַיִּלְּנוּ כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמָּחֳרָת עַל מֹשֶׁה וְעַל אַהֲרֹן לֵאמֹר אַתֶּם הֲמִתֶּם אֶת עַם הָוָי"ה", אֲשֶׁר

לִכְאוֹרָה קָשֶׁה מְאֹד לְהָבִין וְזֶה תְּמִיָּה גְּדוֹלָה, אֵיךְ אַחֲרֵי כָּל הַנִּסִּים עֲדַיִן חוֹלְקִים עַל מֹשֶׁה וּמִתְלוֹנְנִים עָלָיו?

מַה הָיָה אַחַר כָּךְ? הָיָה מַגֵּפָה רַחֲמָנָא לִיצְלָן, וְאָז גַּם כֵּן צִוָּה מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן (בְּמִדְבַּר יז יא) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן קַח אֶת הַמַּחְתָּה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׂים קְטֹרֶת וְהוֹלֵךְ מְהֵרָה אֶל הָעֵדָה וְכַפֵּר עֲלֵיהֶם וְגוֹ׳, וְרוֹאִים עוֹד הַפַּעַם אֶת אוֹתוֹ הָעִנְיָן שֶׁל ׳קְטֹרֶת׳, אֲשֶׁר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַקְּטֹרֶת.

וְלִכְאוֹרָה צָרִיךְ לְהָבִין מַה זֶּה הַ׳קְּטֹרֶת׳? לָמָּה דַּוְקָא עַל יְדֵי מַעֲשֵׂה הַקְּטֹרֶת הוֹכִיחַ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שֶׁאַהֲרֹן הוּא הַקָּדוֹשׁ? וְדַיְקָא עִם הַקְּטֹרֶת הִשְׁתַּמֵּשׁ בְּכָל אוֹתוֹ הַזְּמַן שֶׁל הַמַּחֲלוֹקֶת הַזֶּה שֶׁל קֹרַח וְכוּ׳?

אֶלָּא אֶפְשָׁר לְהָבִין אֶת זֶה עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן כ״ד) שֶׁמַּסְבִּיר מַה הַסּוֹד שֶׁל קְטֹרֶת? הַסּוֹד שֶׁל הַקְּטֹרֶת הוּא שִׂמְחָה, וְרַבֵּנוּ זַ״ל מֵבִיא פָּסוּק (מִשְׁלֵי כז) ׳קְטֹרֶת יְשַׂמַּח לֵב׳ וּבְפַשְׁטוּת אֶפְשָׁר לְהָבִין אֵיךְ הַקְּטֹרֶת הֵבִיא שִׂמְחָה לְהָאָדָם, כִּי עַל פִּי פְּשׁוּטוֹ הַקְּטֹרֶת הָיָה מְרֻקָּח מִכָּל מִינֵי סַמָּנִים טוֹבִים, וְהָיָה בָּהּ רֵיחַ טוֹב עַד מְאֹד מְמַלֵּא הָיָה מְמַלֵּא אֶת הָאָדָם בְּשִׂמְחָה.

אֲבָל בֶּאֱמֶת גַּם בְּרוּחָנִיּוּת הָיָה לָהּ סְגֻלַּת הַ׳שִּׂמְחָה׳.

וְלָכֵן הִשְׁתַּמֵּשׁ בָּזֶה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ כְּדֵי לְהוֹכִיחַ לְעַם יִשְׂרָאֵל מִי הַקָּדוֹשׁ בֶּאֱמֶת, כִּי בֶּאֱמֶת זוֹהִי עֲבוֹדָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק אֱמֶת, הַצַּדִּיק אֱמֶת מַה שֶּׁצָּרִיךְ לְהָאִיר בְּתוֹךְ הָאָדָם הוּא מִדַּת הַ׳שִּׂמְחָה׳. וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן ח׳) שֶׁעִקַּר הָרוּחַ – חַיִּים מְקַבְּלִין מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר, כִּי עִקַּר רוּחַ – הַחַיִּים הוּא בְּהַתּוֹרָה וְכוּ׳, וְהַצַּדִּיקִים דְּבֵקִים בַּתּוֹרָה; כִּי עִקַּר מַה שֶּׁמְּקַבְּלִים מֵהַצַּדִּיק אֱמֶת וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר הוּא ״רוּחַ חַיִּים״, מַה זֶּה רוּחַ חַיִּים? זֶה שִׂמְחָה. וְכֵן עַל יְדֵי הָאֲרַת פְּנֵי הַצַּדִּיק זוֹכִים לְשִׂמְחָה (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק א׳ סִימָן י״ט) בִּבְחִינַת (מִשְׁלֵי ט״ו): ״לֵב שָׂמֵחַ יֵיטִב פָּנִים״.

וּמֵאֵידָךְ גִּיסָא, יֵשׁ בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵם מִסְתּוֹבְבִים, הוֹלְכִים וּבָאִים, אֲבָל הֵם כְּמוֹ מֵתִים מַמָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאוֹמֵר שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ (קֹהֶלֶת ח, י) ״רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ״, כִּי מַה חָסֵר לָהֶם? מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְעוֹשִׂים בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים עַל יְדֵי הַפְרָצוּף הַמְדֻכָּא שֶׁלּוֹ, כַּיָּדוּעַ הַסִּפּוּר אֲשֶׁר פַּעַם רָאָה אֶחָד מִבַּעֲלֵי הַמּוֹסָר אֵיזֶה יְהוּדִי מִסְתּוֹבֵב בְּפָנִים עֲצֻבוֹת מָלֵא עֲצֻבוֹת וּמָרָה שְׁחוֹרָה, נָתַן לוֹ הָרַב צְעָקָה ׳הֲרֵי אַתָּה עוֹשֶׂה בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים׳... וְהִסְבִּיר כִּי הֲרֵי פַּרְצוּף הָאָדָם הוּא רְשׁוּת הָרַבִּים שֶׁהַכֹּל רוֹאִים אוֹתָהּ, וְאִם הָאָדָם מִסְתּוֹבֵב בְּפָנִים עֲצֻבוֹת מָלֵא עֲצֻבוֹת וּמָרָה שְׁחוֹרָה הֲרֵי הוּא כְּמוֹ מִי שֶׁכּוֹרֶה בּוֹר בִּרְשׁוּת הָרַבִּים, וּדְפַח״ח.

כִּי בֶּאֱמֶת זֶהוּ הַמּוֹדֵד וְהַכְּלִי מְדִידָה שֶׁהָאָדָם יָכוֹל לִמְדֹּד אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה אִם הוּא בַּמָּקוֹם הַנָּכוֹן? בְּמַסְלוּל הַנָּכוֹן? בַּדֶּרֶךְ הַנְּכוֹנָה? אוֹ לֹא.

׳מִדַּת הַשִּׂמְחָה׳!

אִם אֲנִי מָלֵא שִׂמְחָה. זֶה סִימָן שֶׁאֲנִי בְּמָקוֹם נָכוֹן אֲבָל אִם אֲנִי מִסְתּוֹבֵב בְּמָרָה שְׁחוֹרָה וּבְעַצְבוּת, זֶה סִימָן שֶׁמַּשֶּׁהוּ לֹא בְּסֵדֶר. כִּי אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שׁוֹרָה רַק שִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דִּבְרֵי הַיָּמִים א טז) ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ״ כִּי הָאָדָם יָכוֹל לֵילֵךְ בַּשָּׂדֶה לְהִתְבּוֹדֵד וְלַעֲשׂוֹת ׳עֲבוֹדוֹת׳ וְכַדּוֹמֶה, אֲבָל בְּלִי מִדַּת הַשִּׂמְחָה חָסֵר לוֹ.

כִּי רַבֵּנוּ נָתַן לָנוּ מִצְוָה (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן כ״ד) ״מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד״ רַבֵּנוּ זַ״ל רָצָה שֶׁנִּהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה.

וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ נוֹהֲגִים לִרְקֹד בְּשַׁבָּת קוֹדֶשׁ, וּצְרִיכִים לִרְאוֹת לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחוֹל, לִרְקֹד גַּם בָּאֶמְצַע הַשָּׁבוּעַ, כִּי זֶה כָּל עִנְיָנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְרוֹאִים הַיּוֹם בָּעוֹלָם שֶׁיֵּשׁ כְּבָר גַּם חֲבֵרוֹת שֶׁעוֹשִׂים ׳דְּג מָלוּחַ בְּשֵׂם שֶׁל בְּרֶסְלֶב׳ (בְּחֻבֶּרֶת ׳פְּלַאם׳), כִּי הַשֵּׂם בְּרֶסְלֶב לְבַד כְּבָר מֵבִיא שִׂמְחָה לְאָדָם.

כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל הִכְנִיס אֶת הָעִנְיָן שֶׁל שִׂמְחָה בָּעוֹלָם, שֶׁהָאָדָם יִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת שָׂמֵחַ תָּמִיד, כִּי בֶּאֱמֶת צְרִיכִים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת בְּיוֹמָהּ, אֲבָל הֱיוֹת שֶׁהַרְבֵּה פְּעָמִים מְאֹד קָשֶׁה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד בְּלִי הֶפְסֵק, מֵחֲמַת פִּגְעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן הַמַּעֲלִים דְּאָגוֹת וְכוּ' עַל הָאָדָם, לָכֵן לְפָחוֹת שֶׁיִּרְאֶה הָאָדָם שֶׁיִּהְיֶה לוֹ כָּל יוֹם זְמַן קָבוּעַ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּבָזֶה יִהְיֶה נֶחְשָׁב לוֹ כְּאִלּוּ הוּא כָּל הַיּוֹם בְּשִׂמְחָה בְּלִי הֶפְסֵק, כִּי קְבִיעוּת חֲזָקָה אַף שֶׁאֵינוֹ בִּרְצִיפוּת נִקְרָא כְּבָר 'תָּמִיד'. כַּמּוּבָא בְּרַשִׁ"י (עַל שְׁמוֹת כז, כ) **תָּמִיד** – כָּל לַיְלָה וָלַיְלָה קָרוּי תָּמִיד כְּמוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר (בַּמִּדְבָּר כח) עֹלַת תָּמִיד – וְאֵינָהּ אֶלָּא מִיּוֹם לְיוֹם. וְכֵן בְּמִנְחַת חֲבִיתִין נֶאֱמַר (וַיִּקְרָא ו) 'תָּמִיד', וְאֵינָהּ אֶלָּא מַחֲצִיתָהּ בַּבֹּקֶר וּמַחֲצִיתָהּ בָּעֶרֶב וְכוּ' עַיֵּן שָׁם. רוֹאִים מִזֶּה אֲשֶׁר אִם יֵשׁ לָאָדָם קְבִיעוּת חָזָק כָּל יוֹם בְּאֵיזֶה זְמַן לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה זֶה גַּם כֵּן נִקְרָא 'תָּמִיד', כִּי אִם אָדָם יָכוֹל לִהְיוֹת כָּל הַיּוֹם בְּשִׂמְחָה 'הִלּוּלַאי', אֲבָל אִם זֶה לֹא הוֹלֵךְ עֲדַיִן אָז שֶׁיִּהְיֶה שָׂמֵחַ קְצָת בְּכָל יוֹם בְּקִבְיעוּת, וְרַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר 'קְצָת גַּם כֵּן טוֹב'. וַאֲזַי יְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה הַגְּדוֹלָה הַזּוֹ שֶׁל **לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד**.

וְכֵן רָאִינוּ אֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהָיוּ רוֹקְדִים בָּאֶמְצַע הַיּוֹם וְאַחַר הַתְּפִלָּה וְאַחַר הַלִּמּוּד וְכוּ' וְאַף שֶׁאֵצֶל הָעוֹלָם זֶה נִרְאֶה קְצָת תְּמִיהָ, מַה זֶּה שֶׁרוֹקְדִים בָּאֶמְצַע הַיּוֹם? אֲבָל כִּפְי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל שֶׁצְּרִיכִים לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, זֶה מוּבָן מְאֹד וּפָשׁוּט, וּצְרִיכִים לִרְאוֹת בְּכָל מִינֵי דְּרָכִים לְהַחֲזִיק עִם הַקְּבִיעוּת הַזֹּאת לִהְיוֹת קָבוּעַ עִם הַשִּׂמְחָה, וְלַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עִם שִׂמְחָה, כִּי (לִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן כ"ד) מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד.

וְהִנֵּה מַהוּ הֵפֶךְ מִידַּת הַשִּׂמְחָה? "לֵיצָנוּת"! כִּי מִדַּת הַלֵּיצָנוּת זֶה נוֹבֵעַ מִמָּרָה שְׁחוֹרָה עֲמוּקָה. כִּי כָּל הַלֵּיצָנוּת וְהַשְּׂחוֹק שֶׁלָּהֶם זֶה שְׂחוֹק הַכְּסִיל הַבָּא מֵהַטְחוֹל אֲשֶׁר מִשָּׁם גַּם בָּא הָעַצְבוּת וְהַמָּרָה שְׁחוֹרָה וְרִבּוּי דְּאָגוֹת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק א' סִימָן כג).

וְכֵן יָדוּעַ וּמְפֹרְסָם אֲשֶׁר אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁעוֹשִׂים לֵיצָנוּת, הֵם בְּדֶרֶךְ כְּלָל אֲנָשִׁים כָּאֵלּוּ אֲשֶׁר מֻנָּחִים בְּמָרָה שְׁחוֹרָה וּבִדְכָאוֹן עֲצוּמָה, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהַהֶמּוֹן עַם חוֹשֵׁב שֶׁ'בַּדְחָן' הָעוֹשֶׂה בְּדִיחוֹת וְכָל מִינֵי לֵיצָנוּת הוּא בְּשִׂמְחָה. אַדְרַבָּה, כִּי מִי שֶׁמַּכִּיר וְיוֹדֵעַ קְצָת אֲמִתַּת הַדְּבָרִים, יוֹדֵעַ שֶׁהַבַּדְחָנִים הָאֵלֶּה הֵם אֲנָשִׁים מְמֻרְמָרִים וּמְדֻכְּאִים, מְלֵאִים בְּמָרָה שְׁחוֹרָה.

כַּמּוּבָן שֶׁלֹּא מְדַבְּרִים פֹּה מֵהַבַּדְחָנִים הַצַּדִּיקִים הַמְפֹרְסָמִים, כִּי כַּיָּדוּעַ הָיוּ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בְּבַדְחָנוּת וְהָיוּ מְשַׂמְּחִים חֲתָנִים וְכַלּוֹת וְכוּ', כְּמוֹ הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי נַפְתָּלִי מֵרָאפְשִׁיץ זי"ע שֶׁהָיָה בַּדְחָן, וְכָל מִילָּה שֶׁלּוֹ בְּבַדְחָנוּת הָיָה מָלֵא בְּשֵׁמוֹת וְיִחוּדִים וְסוֹדוֹת הַתּוֹרָה וְכוּ', שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר בִּכְלָל, וְכֵן הָיוּ עוֹד צַדִּיקִים שֶׁהָיוּ עוֹסְקִים בְּבַדְחָנוּת, עַל זֶה בִּכְלָל לֹא הַמִּדְבָּר, כִּי זֶה בְּוַדַּאי הָיָה דָּבָר עֶלְיוֹן וְנַעֲלֶה מְאֹד אֲשֶׁר הַלְוַאי שֶׁיִּהְיֶה לָנוּ הַשָּׂגָה בִּבְדִיחוֹתֵיהֶם שֶׁל הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים הָאֵלּוּ.

אֲבָל אָנוּ מִתְיַחֲסִים פֹּה עַל סְתָם לֵצִים אֲשֶׁר רְגִילִים בִּבְדִיחוֹת וּצְחוֹק, הֵם בְּדֶרֶךְ כְּלָל הֵם אֲנָשִׁים הַנִּמְצָאִים בְּתוֹךְ עַצְבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה עֲמוּקָה.

וְאָדָם שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר אָדָם לֵיצָן מָלֵא עַצְבוּת לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ חִיזּוּק, הֲרֵי הוּא כְּמוֹ מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּבֵית הַקְּבָרוֹת לְחַפֵּשׂ אָדָם חַי, כִּי הֲרֵי 'רְשָׁעִים בְּחַיֵּיהֶם נִקְרָאִים מֵתִים', וְהַלֵּץ הַזֶּה לֹא יִתֵּן לְךָ כְּלוּם בַּמֶּה לְהִתְחַזֵּק, כִּי הֲרֵי הוּא בְּעַצְמוֹ מָלֵא עַצְבוּת וּמְרִירוּת, וְהוּא כְּמוֹ אָדָם מֵת, וְיכוֹלִים לִרְאוֹת עַל פַּרְצוּף אִישׁ הַנִּמְצָא בְּעַצְבוּת שֶׁהוּא מַמָּשׁ כְּמוֹ מֵת, וּמַה שֶּׁהוּא מִסְתּוֹבֵב, זֶה רַק שֶׁהָרַגְלַיִם שֶׁלּוֹ סוֹחֲבִים אוֹתוֹ, אֲבָל הוּא כְּמוֹ אָדָם מֵת.

וְעַכְשָׁו לְפִי הַהַקְדָּמָה שֶׁלָּנוּ שֶׁהִקְדַּמְנוּ עַד פֹּה מוּבָן מְאֹד לָמָּה הִשְׁתַּמֵּשׁ מֹשֶׁה רַבֵּנוּ עִם ה'קְטֹרֶת', כִּי הֲרֵי 'קְטֹרֶת' מְרַמֵּז עַל 'שִׂמְחָה' וְזֶה מַה שֶּׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה רוֹצֶה לְהַרְאוֹת פֹּה וּלְרַמֵּז לָהֶם לְקֹרַח וַעֲדָתוֹ, הַאִם יֵשׁ לָכֶם 'קְטֹרֶת' – 'שִׂמְחָה'? אוֹ שֶׁאֵין לָכֶם שִׂמְחָה,

וְאַתֶּם סְתָם לֵצִים כְּמוֹ אֵלּוּ הַלֵּצִים הַמְלֵאִים בְּמָרָה שְׁחוֹרָה, כִּי חֲרֵי אַתֶּם עוֹשִׂים לֵיצָנוּת מֵהַצַּדִּיק וּמֵהַמִּצְוֹות, וְהָרֹאשׁ שֶׁלָּכֶם כָּל הַיּוֹם חוֹשֵׁב אֵיךְ לַעֲשׂוֹת רַע. וְזֶה סִימָן שֶׁפָּגַמְתֶּם בְּהַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר הַמַּכְנִיס אֶת הָרוּחַ חַיִּים וְהַשִּׂמְחָה בָּאָדָם, וְאִם כֵּן בְּוַדַּאי אֵין לָכֶם אֶת הַשִּׂמְחָה הָאֲמִתִּית.

וְכֵן בְּהַמַּגֵּפָה (בְּמִדְבַּר יז, יב-יג) וַיִּקַּח אַהֲרֹן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה וַיָּרָץ אֶל תּוֹךְ הַקָּהָל וְהִנֵּה הֵחֵל הַנֶּגֶף בָּעָם וַיִּתֵּן אֶת הַקְּטֹרֶת וַיְכַפֵּר עַל הָעָם: וַיַּעֲמֹד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה: רוֹאִים פֹּה גַּם כֵּן אוֹתוֹ הָעִנְיָן שֶׁאַהֲרֹן עָמַד עִם הַקְּטֹרֶת בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים, **הַחַיִּים** הֵם אֵלּוּ הַחַיִּים בְּמִדַּת הַשִּׂמְחָה, וּמְקַבְּלִים אֶת הָרוּחַ חַיִּים מֵהַצַּדִּיק, **וְהַמֵּתִים** הֵם אֵלּוּ הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק, וְאֵינָם מְקַבְּלִים הָרוּחַ חַיִּים וְהַשִּׂמְחָה מֵהַצַּדִּיק, וְהֵם שְׁרוּיִם בְּתוֹךְ דְּכָאוֹן וּבְמָרָה שְׁחוֹרָה.

וְאַהֲרֹן עָמַד ׳בֵּין הַמֵּתִים׳ שֶׁהֵם כְּמוֹ מֵתִים מַמָּשׁ, בִּבְחִינַת (קֹהֶלֶת ח, י) ״רָאִיתִי רְשָׁעִים קְבֻרִים וָבָאוּ״, ו׳בֵּין הַחַיִּים׳ הַמְקַבְּלִים אֶת הָרוּחַ חַיִּים מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר.

שֶׁזֶּה הָיְתָה כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הַקְּטֹרֶת שֶׁהִשְׁתַּמְּשׁוּ בָּזֶה בְּמַחֲלֹקֶת קֹרַח וַעֲדָתוֹ, בִּכְדֵי לְהַבְהִיר מִי שַׁיָּךְ אֶל הַצַּדִּיק, וּמִי הֵם הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק הַמַּכְנִיס חַיּוּת וְשִׂמְחָה בָּאָדָם.

וְהִנֵּה דַּיְקָא אַהֲרֹן הָיָה עוֹסֵק בָּזֶה עִם הַקְּטֹרֶת, כִּי אַהֲרֹן הָיָה כָּל עִסְקוֹ ׳שָׁלוֹם׳, שְׁלוֹם בַּיִת, שָׁלוֹם בֵּין הַבְּרִיּוֹת וְכוּ׳ כַּיָּדוּעַ, וּמִדַּת ה׳שָׁלוֹם׳ בָּא דַּיְקָא עַל יְדֵי ׳שִׂמְחָה׳, וּלְהֵפֶךְ ׳מַחֲלֹקֶת׳ בָּא מֵעַצְבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה, אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה מִמֵּילָא מוֹצְאִים אַחַר כָּךְ אֶת כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת שֶׁל הַזּוּלַת וְכוּ׳.

וְהִנֵּה הָרוּחַ חַיִּים שֶׁהַצַּדִּיק מַכְנִיס בְּךָ? הוּא עַל יְדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה נוֹתֶנֶת חַיִּים לָאָדָם, וְעַל יָדָהּ מְקַבְּלִים חַיִּים אֲמִתִּיִּים, וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל מְסַפֵּר לָנוּ בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת (מַעֲשֶׂה יב) שֶׁהַבַּת מַלְכָּה בָּרְחָה לְתוֹךְ הַמִּבְצָר שֶׁל מַיִם. הַיְנוּ ה׳בַּת מַלְכָּה׳ הַמְּרַמֶּזֶת עַל ׳נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל׳, בָּרְחָה לְתוֹךְ ה׳מַּיִם׳. הַיְנוּ אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי ׳אֵין מַיִם אֶלָּא תּוֹרָה׳, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיהו נה, א) ״הוֹי כָּל צָמֵא לְכוּ לַמַּיִם״ שֶׁהַתּוֹרָה מְטַהֶרֶת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמַגֶּנֶת עֲלֵיהֶם, וּצְרִיכִים לִבְרֹחַ אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל יְדֵי זֶה זוֹכִים לְהִנָּצֵל מִפִּגְעֵי וּמִקְרֵי הַזְּמַן, וּמְקַבְּלִים רוּחַ חַיִּים אֲמִתִּי, וְזוֹכִים לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה הָעוֹלָם.

וְכֵן הַמַּיִם מְרַמְּזִים עַל הַתְּפִלָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ב׳ יט) ״שִׁפְכִי כַמַּיִם לִבֵּךְ נֹכַח פְּנֵי ה׳״, כִּי אֵין מָקוֹם הֵיכָן לִבְרֹחַ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי אִם לְמָקוֹם אֶחָד, הַיְנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, וְלִשְׁפֹּךְ כַּמַּיִם לִבּוֹ נוֹכַח פְּנֵי ה׳ שֶׁרַק הוּא יָכוֹל לַעְזוֹר לְךָ.

וְעַל פִּי פְּשׁוּטוֹ ׳מַיִם׳ מְרַמְּזִים עַל ה׳מְקֻוֶּה׳ שֶׁל מַיִם, כִּי עַל יְדֵי טְבִילַת מִקְוֶה אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת טוֹבוֹת, וְהַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ גִּילָה אֲשֶׁר הָעִקָּר מַה שֶּׁזָּכָה לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת הָעֶלְיוֹנוֹת שֶׁלּוֹ הָיָה עַל יְדֵי טְבִילַת מִקְוֶה שֶׁהָיָה זָהִיר בָּזֶה מְאֹד.

כִּי הָרָגִיל בִּטְבִילַת מִקְוֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה, וּכְדַאי מְאֹד שֶׁהָאָדָם יַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בָּזֶה לִהְיוֹת זָהִיר בִּטְבִילַת מִקְוֶה, וְאַף אִם הוּא יוֹדֵעַ שֶׁאֵינוֹ טָמֵא כְּלָל, אַף עַל פִּי כֵן הָרָגִיל בִּטְבִילַת מִקְוֶה מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה.

וְאוֹמְרִים בְּשֵׁם הַצַּדִּיק רַבִּי מָרְדְּכַי מִנַּדְבּוֹרְנָה זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, עַל הַפָּסוּק (במדבר יט, ז) ״וְכִבֶּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא אֶל הַמַּחֲנֶה וְטָמֵא הַכֹּהֵן עַד הָעָרֶב״ מַה פֵּרוּשׁ ׳וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם וְאַחַר יָבֹא אֶל הַמַּחֲנֶה׳? אֶלָּא הַפֵּרוּשׁ הוּא שֶׁאַחֲרֵי שֶׁהָאָדָם ׳רָחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם׳ הַיְנוּ שֶׁטָּבַל בַּמִּקְוֶה, עַל יְדֵי זֶה ׳וְאַחַר יָבֹא אֶל הַמַּחֲנֶה׳, הַיְנוּ שֶׁ׳אִישׁ אַחֵר׳ בָּא אֶל הַמַּחֲנֶה, הוּא כְּבָר אֵינוֹ אוֹתוֹ אָדָם, הוּא אִישׁ אַחֵר לְגַמְרֵי, וְנִשְׁמָתוֹ נִטְהֶרֶת לְגַמְרֵי, וְלֹא מַכִּירִים אוֹתוֹ בִּכְלָל מַה שֶּׁהָיָה מִקֹּדֶם, ׳וְאַחַר יָבֹא אֶל הַמַּחֲנֶה׳ שֶׁבָּא אֶל הַמַּחֲנֶה דִּקְדֻשָּׁה.

וְצַדִּיקִים מָצְאוּ רֶמֶז בַּפָּסוּק (בְּמִדְבַּר יט, יח) ״וְטָבַל בַּמַּיִם אִישׁ טָהוֹר״ שֶׁעַל יְדֵי טְבִילַת מִקְוֶה זוֹכִים לְתוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה, כִּי מַה זֶּה ׳אִישׁ טָהוֹר׳? אֶלָּא מִכָּאן רֶמֶז שֶׁלֹּא יֹאמַר אָדָם הוֹאִיל וְאֵינִי זָקוּק לְטְבִילַת מִקְוֶה, כִּי אֲנִי אִישׁ טָהוֹר, מִמֵּילָא לֹא אֵילֵךְ לְטָבֵל בַּמִּקְוֶה, אַל יֹאמַר הָאָדָם כָּךְ, אֶלָּא אַף עַל פִּי כֵּן יִהְיֶה זָהִיר בִּטְבִילַת מִקְוֶה, כִּי זֶה מוֹסִיף קְדֻשָּׁה, וְיִזָּהֵר לָלֶכֶת בְּכָל בֹּקֶר לִטְבֹּל בַּמִּקְוֶה, וַאֲפִילּוּ יוֹתֵר מִפַּעַם אֶחָד בַּיּוֹם יְכוֹלִים לָלֶכֶת לַמִּקְוֶה, וְעַל יְדֵי רִבּוּי טְבִילָה בְּמִקְוֶה, שֶׁמַּרְגִּילִים אֶת עַצְמוֹ שֶׁבְּכָל עֵת מְצֹא תּוֹפְסִים טְבִילָה, בְּזֶה מַעֲלִים עַל עַצְמוֹ תּוֹסֶפֶת קְדֻשָּׁה עֶלְיוֹנָה,

וְאָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל אֲשֶׁר ׳מִקְוֶה׳ הוּא מִלְּשׁוֹן ׳תִּקְוֶה׳, וּמִי שֶׁיִּהְיֶה רָגִיל בִּטְבִילַת מִקְוֶה בְּכָל יוֹם, בְּוַדַּאי יִהְיֶה לוֹ תִּקְוָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שֶׁנִּזְכֶּה לְהִזָּהֵר בִּטְבִילַת מִקְוֶה כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ וְכֵן לִחְיוֹת עִם שִׂמְחָה אֲמִתִּי, וְלִהְיוֹת דָּבוּק בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבְצַדִּיקֵי אֱמֶת הַמַּכְנִיסִים בָּנוּ רוּחַ חַיִּים, אָמֵן.